

Forfatter: Ahlmann, Nicolai

Titel: BREV TIL: Schleisner, A. E. M. FRA: Ahlmann, Nicolai (1867-06-12)

Citation: Ahlmann, Nicolai: "BREV TIL: Schleisner, A. E. M. FRA: Ahlmann, Nicolai (1867-06-12)", i *Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (1. bind)*, Henrik Koppels Forlag, s. 471. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001825006-001-shoot-L0018250060010301.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

N. Ahlmann til cand. pharm. A. E. M. Schleisner.
Dalmoose ved Fredriksborg, 12. Juni 1867.

Kjære Ven, gode Landsmand, jeg er her i det deilige Nordsjælland hos min Broder og min gamle Moder tilligemed min Kone og min Datter. Livet her forekommer mig som en Ferie i Skoletiden, saa behageligt er det at være undsluppet alt Preusserie, der jo hver Dag, ja hver Time piner os hjemme. Jeg takker Dem meget for deres tre Breve, saavel det første, som jeg modtog paa Als, og som jeg strax vilde have besvaret, hvis jeg havde vidst at De blev saalænge i Kbhavn, som for de 2 sidste af 2. og 3. Juni fra Berlin og ikke mindre takker jeg Dem for Deres Portrait, der er meget vellykket og mig særdeles velkomment. Jeg har paa Opfordring ladet mig photographere i Kbhavn og har maattet forsyne mit Billede med min Haandskrift, og et Exemplar af disse Billeder tager jeg mig den Frihed at sende Dem og bede Dem om at unde en Plads i Deres Album. — Jeg takker Dem for Deres Meddelelser fra Berlin og om Stemningen der og især hos den vigtige danske Mand dersteds¹⁾, skjøndt jeg jo kjendte hans Svaghed, overgaaer dog dette sidste Beviis paa samme mine Forventninger. Jeg har Gud skee Lov i Kjøbenhavn truffet Mænd og det af Nationens bedste Mænd, der have en bedre Tro og et fastere Haab om en taalelig Løsning af vor Sag, og der have Mod til at gjøre smaae Demonstrationer imod vore Undertrykkere, og der navnlig i min Modtagelse mene at der er aflagt et nyt Beviis paa den danske Nations Medfølelse med Slesvigerne og saaledes en Misbilligelse af Preussernes Færd. — Seet fra denne Side har det Passerede ei andet end kunnet være mig kjært; jeg bidrager gjerne Mit til at gjøre Alt hvad der gavner, men ellers havde jeg hellere gjort Reisen ubemærket og i Stilhed. Min Ven Claudius Madsens. 472i Middelfart havde, da jeg opholdt mig 1 Dag i den nævnte By, været saa nidkjær at forberede alle disse Scener, men jeg tilgiver ham, da jeg antager at han ikke har gjort det for min Skyld (thi i saa Fald har han aldeles taget Feil af hvad jeg ønsker) men for Sagens Skyld. Jeg har ved privat Samtale med Landets bedste Mænd faaet tilstrækkelig at vide, at Krügers og min ringe Virksomhed paaskjønnes, at jeg godt kan undvære al Offentlighed. — For min egen Sikkerheds Skyld har jeg ogsaa afslaaet alle Indbydelser til offentlige Festmaaltider, hvoraf jeg ikke har faaet saa faae.

Hvormeget vi end holde af vort Hjem paa Als og foretrække det for ethvert andet Sted paa Jorden, saa kan jeg ikke nægte at jeg næsten gruer for at komme hjem til de gyselige Tilstande vore Fjender der have skabt. Vore Præster og Skolelærere, der ei have kunnet aflægge Eden, afskediges jo nu uden Pension og Naadesaar. Men jeg har stedse nok tænkt at det vilde gaae saaledes; thi Preusserne betragte jo Edsnægtelsen som en Forbrydelse, der fortjener Straf, og da Embedsmændene ei kunne straffes ved at excercere og pines med daarlig Føde, som de Militaire, straffer man dem ved at berøve dem, hvad de have anseet som deres velerhvervede Rettigheder. Forbittrelsen bliver derved naturligtvis større og større, og den udskrevne Indkomstskat tjener ei heller til at gjøre det nye Regimente populairt. Saavidt mig bekjendt er det skammeligste, der er udøvet imod Enkeltmand dog den unge Smidts Domfældelse til 6 Aars Straffearbejde i Magdeborg Fæstning, fordi han ved Controlforsamlingen nægtede at aflægge Ed og desuden beskyldtes for at have overtalt sine Kammerater til at gjøre det samme.¹⁾ Beviset imod ham er vist meget mangelfuldt, men en Krigsret er vel nøisom i saa Henseende, men i alle Fald maa han fra vort Synspunct, naar vi huske paa s. 473 Tractaterne og hans og hans Kammeraters gode Ret til at benytte sig af Udvandringstilladelsen og altsaa ikke betragte sig som preussiske Undersaatter, ansees for aldeles uskyldig. — I »Fædrelandet« vil De see denne Sag omtalt, dersom De endnu læser det. —

Paa vor Hjemreise fra Berlin vare K. og jeg en Aften hos Pontoppidans Fuldmægtig, Hr. Aising, der er en god dansk Mand og har en fortræffelig Kone af samme Sindelag. Han hentede Dagbladet og forelæste os den bekjendte Artikel, der begynder med hvad Krüger siger, vi sagde ham at vi havde læst den og forelæste ham Digtet af samme Haand: »Kun Danmark« og hans Kone skrev det strax af.¹⁾ I Middelfart viste jeg Cl. Madsen dette Digt, og han sagde strax, at han vilde lade det trykke og uddele; thi han fandt at det netop berørte de rette Streng. Maaskee kan det blive Folkesang (jeg har allerede hørt det synge af unge Piger i min og andre Familier) ligesom Mads Hansens. Denne Mads Hansen, der har saa megen Følelse for Nordslesvigerne, og der saa fuldt har opfattet Danmarks Tab ved at miste disse Landsmænd, har jeg været saa heldig at træffe i Kjbh. og befæste et Bekjendtskab og, som jeg haaber, et Venskab, vi ved Brevvexling havde grundlagt. Han er Bondekarl i hjemmegjorte Vadmelklæder og taler fynsk Bondedialect, men røber strax sin Dannelse og fine Følelse i Samtale. Han har aldrig nydt anden Underviisning end den Landsbyskolen har givet ham og har uddannet sig selv ved Læsning.

Saavidt jeg har kunnet fornemme vide de bedst underrettede Folk her ikke stort mere end vi Andre vide af Aviserne. Alles Haab staaer til en alvorlig europæisk Krig, ikke til Underhandlinger.

Paa vor Reise hertil besøgte vi Krüger og vare 1 Dag hos ham og hans fortræffelige Søster. Han er ligesaa ivrig som i Berlin og lever alene i sine Forhaabninger. Hans Landbrug s. 474 og Møllerie, der begge ere meget betydelige, ere Biting for ham og vidne om, at de ei styres af en energisk Haand og et aarvaagent Øie. Men som han er maa enhver fædrelandssindet Mand agte og ære ham, han er ikke sunket hen i det Materielle, men lever for høiere Interesser og opofrer Meget for disse. — Jeg har faaet ham meget kjær. ...

Og nu kjære Ven modtag min Tak for alt udviist Venskab under mit Ophold i Berlin, der sandelig har været mig meget værdt, og fordi De ved Deres Breve har villet vedlige- holde og befæste dette Venskab. Gud give,

at vi i en senere Tid kunne træffes i Livet, jeg som endnu boende paa Als og De i en academisk Virksomhed ved Kbhavns Universitet og begge som een Stats Borgere og een Konges Undersaatter, da ville vi med Glæde see tilbage paa de Trængsler vort kjære Fædreland har gennemgaaet, da de vist ville afføde bedre og lykkeligere Tider. Vor Herre være med Dem paa alle Deres Veie.

N. Ahlmann.

Cand. phil. O. A. Schleisners Papirer.